
Van: [REDACTED]
Verzonden: donderdag 6 april 2023 13:43
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: FW: n.a.v. review 'Schoonebeek oliewinning waterverwerking in Drenthe'

Ter info, ik heb reactie van TNO.

Dit leidt niet tot aanpassingen in mijn tekst.

Ik rond het memo nu af en breng de boel bij ons in de stukkenstroom. Planning: PHO op 17 april, agendering in DB op 25 april.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]
06-[REDACTED]

Van: [REDACTED]@tno.nl>
Verzonden: donderdag 6 april 2023 13:34
Aan: [REDACTED]@vechtstromen.nl>
CC: [REDACTED]@tno.nl>
Onderwerp: RE: n.a.v. review 'Schoonebeek oliewinning waterverwerking in Drenthe'

Beste [REDACTED],

Bedankt voor je mail en tekst waar voor je vraagt om dit vanuit "voldoende herkenning" door ons te laten bekijken. Dat hebben we vanmorgen gedaan en we hebben op het blauwe gedeelte geen op of aanmerkingen. We herkennen dit dus als een prima tekst.

Verder kijkend naar het gele gedeelte (en ook al werd dat niet gevraagd), daar zou nog kunnen worden opgemerkt dat het RHDHV rapport nog bij meer zaken stilstaat dan alleen de productiewater verwerking. Begrijpelijk echter dat dit misschien niet aan de orde zou hoeven te worden gesteld in de samenvatting.

Hopelijk is dit voldoende om verder te gaan met deze samenvatting.

Mede namens [REDACTED], groeten,

[REDACTED]

From: [REDACTED]@vechtstromen.nl>
Sent: woensdag 5 april 2023 22:43
To: [REDACTED]@tno.nl>
Subject: n.a.v. review 'Schoonebeek oliewinning waterverwerking in Drenthe'

Hoi [REDACTED]

Op 23 maart spraken wij elkaar bij jullie in Utrecht.

Naar aanleiding daarvan wil ik je vragen om even collegiaal mee te kijken bij mijn concept samenvatting van jullie bevindingen. Dat betreft de de blauwe tekst hieronder. De gele tekst bestaat uit inleidende en afsluitende alinea's.

Review

In het RHDHV-rapport 'Schoonebeek oliewinning waterverwerking in Drenthe' worden drie varianten voor productiewaterverwerking gepresenteerd:

1. Volledig zuiveren tot een vast zout- en een schoonwaterfractie (vast zout gaat vervolgens naar stortplaats)
2. Gedeeltelijk zuiveren tot een brijnstroom en een schoonwaterfractie (brijn wordt geïnjecteerd in het olieveld (variant a) of in het gasveld (variant b))
3. Volledig injecteren in het gasveld.

De review van TNO richt zich uitsluitend op bovengenoemd RHDHV-rapport en daarmee dus ook uitsluitend op de hierboven genoemde verwerkingsvarianten. Wel plaatst TNO enkele kanttekeningen bij de wijze waarop deze 'shortlist' tot stand is gekomen.

Ten aanzien van bovenstaande verwerkingsvarianten stelt TNO vast dat op verschillende punten in het RHDHV-rapport een bepaalde mate van detail in de geboden informatie of informatie geheel ontbreekt. Bijvoorbeeld voor enkele onderdelen van de CE-toetsing en voor de Life Cycle Analyse (LCA), waarvoor een gevoeligheidsanalyse ontbreekt. Hierdoor heeft TNO bepaalde onderbouwingen van de conclusies van RHDHV niet volledig kunnen beoordelen.

TNO sluit niet uit dat RHDHV het onderzoek zorgvuldig heeft uitgevoerd, maar concludeert op basis van de informatie in het RHDHV-rapport dat er nog een aantal leemtes zijn in het onderzoek.

Voor wat betreft de zuiveringsvarianten (volledig zuiveren tot vast zout danwel gedeeltelijk zuiveren tot brijn) worden in de review zorgen geuit betreffende de optimistische toon en beweringen in het RHDHV-rapport, zowel waar het gaat om de uiteindelijke waterkwaliteit als de mogelijkheden die dat geeft de reststoffen commercieel te kunnen vermarkten. De onderzoekers denken dat er veel (pilot)onderzoek nodig zal zijn om vast te stellen of en hoe in de praktijk de doelen behaald zouden kunnen worden, en de technologieën en behandelingsprocessen, die in het rapport worden beschreven, te valideren. De door RHDHV geschetste realisatietermijn van minimaal vier jaar beschouwen de onderzoekers als te optimistisch.

In zijn reactie op de review geeft RHDHV aan dat zij zich herkennen in (een deel van) de opmerkingen van TNO. Daarnaast wijst men er op dat het rapport *'Schoonebeek oliewinning waterverwerking in Drenthe'* niet bedoeld is om het complete detailniveau van vergunningaanvragen te presenteren.

Zowel de TNO-review als de reactie van RHDHV is door de regionale overheden ambtelijk onder de aandacht gebracht van NAM en het ministerie van EZK, waarbij de verwachting is uitgesproken dat NAM de door TNO aangedragen punten meeneemt in zijn vergunningaanvraag.

Ik hoop dat je je in voldoende mate herkent in bovenstaande samenvatting en houd me aanbevolen voor eventuele op- en aanmerkingen of alternatieve tekstvoorstellen.

Ik hoor graag van je! Hopelijk ben je op korte termijn in de gelegenheid om te reageren.

Met vriendelijke groet,

06- [REDACTED]